

درباره مفاد توافق ایران و آژانس که واکنش های زیادی داشت

انفعال روشن صهیونیست ها؛ ابهام های مانده داخلی

صفحه ۲

امین زندگانی در میزگرد بررسی سریال «حبیب» در «فرهیختگان»:

گفتند بازی نکن
اما دلی بازی کردم

روزنامه خبری، تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه

۳۰۰۰ تومان

شماره مسلسل ۲۵۶۲
دوشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۱
۱۳۰ شمین ۱۴۴۴
۶ مارس ۲۰۲۳
شماره ۳۸۲۵

www.fdn.ir | Mon | 6 Mar 2023 | vol.14 | No. 3825 | 16 Pages

صفحه ۸

قیمت خودروهای مونتاژی داخلی به طور متوسط
۳ برابر همین خودروها در کشورهای منطقه است

سود عجیب مونتاژ

«فرهیختگان» تأثیرات مثبت کشف ۲ معدن لیتیوم در همدان را بررسی کرد

سلام بر عصر لیتیوم

بررسی یکی از سناریوهای مسمومیت مدارس با اسناد به منابع خارجی در «فرهیختگان»

پای القائنات روانی در میان است؟

ویژه نامه کرونايي «فرهیختگان» منتشر شد

داستان سال های کرونا

« گفت و گو

« یادداشت

جزئیات عفو گسترده محکومان و متهمان اغتشاشات اخیر از زبان رئیس قوه قضائیه

عفو یک مساله سیاسی و مقطعی نیست؛ جزء ذات انقلاب ماست

گزارشی که تا الان دادند، تعداد کسانی که مشمول عفو شدند، اعم از دستگیرشدگان اغتشاشات و غیر اغتشاشات، اعم از آنهایی که حکم شان تقلیل پیدا کرده و تخفیف گرفتند از مرز هشتاد هزار نفر گذشته است. یعنی تا الان بیش از هشتاد هزار مشمول این عفو واقعا به نظر بنده-برخبر وبرکت رهبر انقلاب قرار گرفته اند. پیش بینی این است که با آن قسمتی که رضایت شاکي را می گیرند تا نود هزار نفر هم شامل عفو بشوند. حتی ممکن است به بالاتر از نود هزار هم برسد.

بحث دیگر جرم توهین به رهبری و حکمی است که درباره این موضوع صادر می شود. درباره این افراد چگونه رفتار شده است؟

رهبر انقلاب هم به شکل موردی-هم غیرموردی، سفارش های زیادی کرده اند که کسی صرفا به خاطر اسائه ادب به ایشان محکوم نشود. به خصوص در این فضاها، در این شرایط و جاهایی که جو یک مقداری مسموم و ملتهب است، افراد تحت تاثیر فضا و جو قرار می گیرند. من استنباطم این است که آقا راضی نیستند. هم اینکه در بعضی موارد ایشان به صراحت گفتند و فرمودند که راضی به برخورد نیستند. سفارش مکرر کردم که در این زمینه ها حتی الامکان سعی کنید که کسی را محکوم نکنید مگر آدم های جسور شجوری که دارای اتهامات مختلفی باشند و یکی از اتهامات شان این باشد. اگر کسی صرف این اتهام را داشته باشد، چه محاکمه شده چه نشده باشد، حتما مشمول این عفو شده است. در گذشته هم مواردی اینچنینی بوده است. مثلاً در همین سال ۹۸ تا ۸۸، مواردی بوده که سفارش شده اینها را به خاطر این قضیه زندان نغریستید.

سوال پایانی درباره بحث جرم سیاسی است. قوه قضائیه در این باره چه موضعی دارد؟

اینکه جریان های سیاسی، در این موضوعات حرف بزنند و نقد بکنند، نباید ما را نگران کند. نه در خصوص این موضوع، در هر موضوع دیگری بالاخره نقد می کنند، حرف می زنند و به خصوص این نقدها اگر همراه با پیشنهاد باشد، استقبال هم باید بکنیم. ما هیچکدام مان خصوص جرم سیاسی ما اصلا قانونی نداشتیم. خب می توانستیم به صورت نظری چیزی را بگوئیم ولی قانون نداشتیم، من خودم از سال های قبل کسانی بودم که مدافع بودم که حتما ما باید در این زمینه قانون داشته باشیم. نظرات خودم را چه زمانی که این طرح در مجلس می خواست مطرح بشود و چه خارج از مجلس مطرح می کردم. بالاخره باید تکلیف کسانی که با حسن نیت برای اصلاح امور اقدامی می کنند، نسبت به کسانی که با این حسن نیت نمی آیند، روشن باشد. وقتی کسی یک جرمی را انجام می دهد یا انگیزه شرافتمندانه یا با غیر این انگیزه، این دورا باید از هم جدا کنیم. مسائل سیاسی و غیر سیاسی را باید از هم جدا کنیم. اینها را من قائل بودم و الان هم هستم اما هر چه تصویب شد ما ملزم به رعایت قانون هستیم. الان قانون جرم سیاسی تعریف شده، چگونگی اش هم تعریف شده، تشخیص هم تعریف شده که به عهده چه کسی است. حالا بعضی از افراد به اصل این قانون الان اعتراض دارند، اشکالی ندارد شما هم بایبید تلاش کنید یک چیز بهتر را پیشنهاد کنید و این هم تصویب بشود. بایبید کمک هم به اصلاح قانون می کنیم اگر می خواهید بهتر بشود؛ اما تا زمانی که قانون هست قوه قضائیه واقعا باید به قانون عمل کند و الان هم ما قانون داریم و مطابق آن قانون عمل می کنیم.

همزمان با فرارسیدن ایام چهل و چهارمین سالروز پیروزی انقلاب و اعیاد ماه رجب بود که رهبر انقلاب با درخواست رئیس قوه قضائیه مبنی بر عفو تعدادی از متهمان و محکومان اغتشاشات پاییز ۱۴۰۱ موافقت کردند که این اقدام تاریخی در همان روزها با استقبال گسترده افکار عمومی و فعالان سیاسی کشور همراه بود. رسانه دفتر حفظ و نشر آثار رهبر انقلاب، با هدف بررسی دقیق تر زمینه ها، جزئیات و البته پیام های این عفو گسترده، به گفت و گو با غلامحسین محسنی اژه ای، رئیس قوه قضائیه پرداخته است که در ادامه مهم ترین بخش های این گفت و گو را می خوانید.

۱۱۱

یکی از نکاتی که درباره عفو اخیر، که در دهه فجر و ایام ماه مبارک رجب انجام شد، در برخی رسانه ها مطرح شد، بی سابقه بودن این اتفاق بود. با توجه به سوابق فعالیت شما در دستگاه قضایی جمهوری اسلامی ایران، این موضوع و سوابق آن را تشریح کنید.

انقلاب ما زوخی نشأت گرفته است و طبیعتاً بر اساس تعالیم رحمانی اسلام که هدایت انسان ها را به عهده دارد، همان مشی بشیرا و نذیر را دنبال می کند و تا آنجایی که می شود به افراد فرصت می دهد. اگر برگردیم به ایام انقلاب، می توانیم ببینیم حضرت امام خمینی (رحمه الله علیه) به ساواکی ها و کسانی که در راس نظام طاغوت بودند چه گفتند، به ارتش و شهربانی آن زمان چه گفتند، می بینیم کاملاً با دلسوزی و خیرخواهی رفتار کرده اند. بعد از انقلاب نیز همین طور بود. حضرت امام (رحمه الله علیه) یک عفو عمومی دادند و البته چند دسته را که زبان شان به مردم رسیده بود از عفو مستثنا کردند؛ افرادی که کسی را کشته یا شکنجه داده بودند یا اموالی را از بیت المال و مردم غارت کرده بودند، خب آنها باید حساب پس می دادند. حضرت آیت الله خامنه ای هم همین طور مثل حضرت امام خمینی (رحمه الله علیه) عمل کرده اند. ایشان از ابتدای دهه هفتاد تا به امروز، افراد، گروه ها، تشکیلات و جریان های مختلف را دعوت می کردند، بیایم می دادند یا نماندند می فرستادند که پیغام ایشان را به آن ها برسانند و بگویند مسیری که می روید این اشکالات را دارد. یک وقت هایی هم خود ایشان جریان ها را به حضور می پذیرفتند و با آنها صحبت می کردند و توضیح می دادند. این جنبه رحمانیت الهی از اول انقلاب تا امروز بوده است. حالا در هر مقطعی به مقتضای زمان، به یک نحوی در این راستا عمل شده است. چقدر از رهبر انقلاب توصیه های اینچنینی داشتیم. چقدر به بنده حقیر و دیگران گفتند که گزارش هایی به دست مان رسیده است، حواس تان جمع باشد طبق قانون باید با مجرم رفتار کنید، از آنچه مقررات و قانون گفته تعدی نشود؛ مراقب باشید خدای ناکرده کوچک ترین توهین و تحقیری نسبت به مجرم صورت نگیرد. مگر خودم این را از زبان رهبر انقلاب شنیدم که فرمودند: «حواستان باشد ما باید روز قیامت پاسخگو باشیم، مراقب باشید. این رفتار رحمانی با مجرم و متهم که الان صورت می گیرد، یک مساله سیاسی مقطعی نیست؛ این جزء ذات انقلاب ماست.

حدوداً ۴۰ روز قبل از اینکه نامه پیشنهاد عفو را خدمت رهبر انقلاب تقدیم کنم، زمانی بود که اغتشاشات خیابانی تقریباً تمام شده و شکست دشمن مشخص شده بود. ما پیشنهاد دادیم طبق معیارهای خاصی، کسانی که در اغتشاشات مرتکب خطا یا جرمی شده اند، پرونده شان در هر مرحله ای که قرار دارد بسته شود. این پیشنهاد فقط کسانی که حکم شان قطعی شده بود را شامل نمی شد. این کار برای آینده این جوان ها خیلی موثر است. قبلاً چنین عفوای فقط به صورت موردی داشتیم اما این بار گفتیم کلیه کسانی که در اغتشاشات حضور داشتند و الان می گویند اشتباه کردیم و پشیمان هستیم، آزاد بشوند.

پیش بینی دستگاه قضایی از آمار مجموع افرادی که شامل این عفو خواهند شد چقدر است؟

عمانی بیان داشت که آمریکا از کانال های مختلف در حال ارسال پیام به ایران است و خواهان آغاز مذاکره بوده اما در رسانه ها به گونه ای متفاوت اظهار نظر می کند. اگرچه آمریکا این اظهارات را تکذیب می کرد اما رفت و آمد هیات های عمانی و عراقی که از دیرباز نقشی پررنگ در انتقال پیام های دوطرفه داشته اند، نشان می داد غرب همچنان متمایل به از سرگیری مذاکرات رفع تحریم هاست. سفر روز گذشته رافائل گروسی به تهران سیگنال دیگری به تمامی طرف های مذاکره ارسال می کند و مهر تاییدی بر اظهار نظر وزیر امور خارجه کشورمان است و دیگر نمی توان متمایل یا احتمالاً نیاز غرب به آغاز مذاکرات با ایران را رد کرد.

۲- بی تردید در چندماه گذشته یکی از پیچیده ترین پروژه های عملیات روانی و جنگ ترکیبی علیه کشورمان اجرا شده است. آنچه زمینه ساز اجرای این سناریوی رسانه ای- امنیتی شد اعتراضات و آشوب های پس از فوت خانم مهسا امینی بود. اما متأسفانه دامنه خشونت ها اقتدر گسترده شد که بخش های کوچکی از جامعه بعد از دیدن گزارش های هیجان انگیز رسانه های لندن نشین تصور می کرد نظام سیاسی در ایران در آستانه سقوط است و مقامات جمهوری اسلامی در حال فرار به ونزوئلا هستند! توهمی در حد و اندازه صدور امان نامه برای حامیان نظام. همراهی هیجان زده برخی سلب ریتی ها با موج رسانه ای ایجاد شده نیز به ضریب گرفتن اقدامات ضد امنیتی انجامید و باعث شد ضد انقلاب فرصت بیشتری برای اجرای پروژه های قدیمی خود پیدا کند. تاجایی که برخی سکانس های طنز فیلم ها و واقعیت پیدا کرد و برخی با این ادعا که خانواده بازیکنان تیم ملی فوتبال از نسوی حکومت گروگان گرفته شده اند، تصمیم گرفتند در جام جهانی تیم ملی فوتبال انگلیس را تشویق کنند. سفر رافائل گروسی و تمایل آشکار غرب برای گشودن کانال های رسمی گفت و گو با تهران کمی پس از راهپیمایی میلیونی ۲۲ بهمن در پایتخت و دیگر شهرها و روستاها نشان می دهد ایده براندازی نه فقط در جامعه ایرانی، بلکه در ذهن و تحلیل دولت های غربی نیز بی ارزش و دور از ذهن است. واقعیتی که کمی پیش از سفر گروسی، به صراحت و پشت میکروفن از زبان امانوئل مکرون رئیس جمهور فرانسه (که سوزه موردعلاقه براندازان برای عکاسی و سلفی گرفتن است) بیان شد. شکست خورده و فاقد ارزش سیاسی است.

۳- هرگونه تلاش برای تضعیف موقعیت دولت جمهوری اسلامی ایران در مذاکرات با طرف های غربی به ضرر عموم مردم است. به بیان دیگر فرقی نمی کند شما موافق و حامی کلیت جمهوری اسلامی ایران هستید یا حتی منتقد و مخالف جدی آن، در هر صورت تلاش برای تضعیف موقعیت نظام سیاسی به فشار بیشتر بر عموم مردم و به هم ریختگی جدی تر اقتصاد کشور خواهد انجامید. کمپین بیرون کشیدن پول از بانک ها و خرید دلار، تحریم جشنواره و جام جهانی و انتخابات و حتی روشن کردن شعله های گاز آشپزخانه در اوج مصرف زمستان دردی را دوا نمی کند و صرفاً بر پیچیدگی اوضاع خواهد افزود. با توجه به واقعیت های اجتماعی و بین المللی و شکست قطعی ایده براندازی، راهکاری جز درک متقابل اجتماعی، کنترل هیجانات و دور شدن از رادیکالیسم کور وجود ندارد. واقعیتی که بیش از عموم مردم باید مدنظر نخبگان سیاسی قرار گیرد.

پیام مرادی
فعال سابق دانشجویی

البته متأسفانه این همکاری به دلیل سیاسی کاری قدرت های غربی عموماً رنگ و بوی فنی خود را از دست داده و شکل و شمایل رسانه ای و سیاسی به خود گرفته است. اگرچه آژانس ماموریت بین المللی دارد و باید مستقل و حرفه ای عمل کند اما کافی است به صدور بیانه های سیاسی در شورای حکام آژانس و ترکیب رای دهندگان نگاهی بیندازید تا مشخص شود تا چه اندازه لابی های سیاسی در تصمیم گیری جمعی آژانس موثر هستند. این واقعیت بی تردید بر موضع جمهوری اسلامی ایران در خصوص همکاری با آژانس موثر خواهد بود و نخستین عامل حساسیت ایران نسبت به آژانس بین المللی انرژی اتمی است. نکته دوم تمرکز غیرمعتول و بیش از اندازه آژانس بر فعالیت های اتمی ایران است. براساس آمار منتشرشده بخش بسیار بزرگی از نظارت های صورت گرفته از سوی آژانس در ایران انجام شده است. این تمرکز بی دلیل شائبه تاثیر پذیری سیاسی آژانس از دولت های غربی را تقویت می کند و دومین عامل ایجاد حساسیت نسبت به این نهاد در میان ایرانیان تلقی می شود. نکته سوم همکاری و نشست و برخاست دبیرکل آژانس با مقامات اسرائیل است. در حالی که ایران داوطلبانه عضو ان پی تی است اما در مقابل این رژیم عضو ان پی تی نیست و با زرادخانه اتمی خود امنیت منطقه را تهدید می کند. طبیعی است که دبیرکل آژانس چنانکه خود بیان کرده باید طرفدار عضویت تمامی کشورها در معاهده باشد اما این حرفی است که شما از گروسی در ایران می شنوید و در تل آویو خیر! در نهایت باید گفت ایران در دهه گذشته قربانی تروریسم ضدتاسیسات و دانشمندان هسته ای بوده است. نقش آژانس در بروز این تهدید از طریق درز اطلاعات محرمانه سایت های هسته ای کشورمان، همواره یکی از گزاره های پرتکرار در اظهارات مقامات سیاسی است و آن را می توان چهارمین دلیل حساسیت ایرانی ها نسبت به عملکرد آژانس بین المللی انرژی اتمی نامید.

با وجود این دیوار بلند بی اعتمادی میان طرفین بی تردید سفر گروسی به ایران نمی تواند حلال تمامی مشکلات باشد. اما اگر به موقعیت زمانی این سفر توجه کنیم، چند نکته قابل توجه است:

۱- مذاکرات وین کمی پیش از آغاز آشوب های خیابانی در ایران پایان یافته بود، پس از آن مقامات غربی در یک تقسیم کار احتمالی یکی به میخ و یکی به نعل می زدند، در نتیجه در ماه های اخیر سه گونه موضع گیری در خصوص مذاکرات هسته ای ایران از مقامات غربی وجود داشته است. اولاً یک سو رابرت مالی یا سخنگوی کاخ سفید تاکید دارند که برجام در دستور کار نیست و تمرکز دولت آمریکا بر حمایت از اغتشاشات است. گروه دوم شامل برخی مقامات اروپایی است که سکوت کرده اند و در نهایت گروه سوم همچون جوزف بورل اگرچه با احتیاط اما همچنان بر ضرورت احیای برجام تاکید داشتند. در مقابل جمهوری اسلامی ایران ضمن ابراز رسمی تمایل خود برای از سرگیری مذاکرات رفع تحریم ها، طرف های غربی را به ریا کاری متهم کرده است. حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه کشورمان آخرین بار در نشست خبری مشترک با مقامات